

Taalontwikkelingsstoornis (TOS)

WAT IS EEN TOS?

Kinderen met een taalontwikkelingsstoornis (TOS) kunnen hun moedertaal niet goed verwerven. De definitie van TOS is een uitsluitingsdefinitie. Dit betekent dat er geen eenduidige oorzaak aan te wijzen is voor de taalproblemen.

'Een TOS is niet hetzelfde als een taalachterstand, maar wat is het dan wel?'

Geen taalachterstand

TOS is niet te wijten aan een verminderde intelligentie, gehoorverlies, neurologische aandoeningen, motorische beperkingen of sociaal/emotionele problemen. We weten wel dat erfelijke factoren een rol kunnen spelen. De taalproblemen zijn ook niet het gevolg van een onvoldoende taalaanbod. Daarmee wordt TOS onderscheiden van een taalachterstand. De verschijningsvorm van TOS kan verschillen (heterogeniteit) en verandert ook vaak als kinderen ouder worden. De prognose is niet gunstig als de taalproblemen met 5,5 jaar nog steeds ernstig zijn, en als het kind een TOS heeft in zowel taalbegrip als taalproductie.

Gevolgen van TOS

In onze talige samenleving heeft een taalontwikkelingsstoornis ingrijpende gevolgen voor de ontwikkeling van een kind:

1. Communicatie en participatie

Via taal kunnen we onze wensen, bedoelingen, emoties, etc. verwoorden. Als je onvoldoende taalvaardig bent, kun je niet goed meedoen in de samenleving.

2. Leren

De meeste kennisoverdracht gebeurt door middel van gesproken en geschreven taal. Wanneer de taalvaardigheid onvoldoende is, kan dit leiden tot leerproblemen in alle schoolvakken.

3. Gedrag

Ongeveer 40% van de kinderen met TOS heeft gedragsproblemen. Vaak is dit internaliserende problematiek (depressie, gevoelens van onmacht, teruggetrokken gedrag, faalangst), maar externaliserende problematiek (boos/gefrustreerd gedrag) komt ook voor.

Om hoeveel kinderen gaat het?

Volgens de internationale literatuur heeft 5-10 % van de kinderen een TOS. Daarmee is TOS een ontwikkelingsstoornis die veel vaker voorkomt dan autisme of ADHD. De prevalentiecijfers komen overeen met die van dyslexie. Hoewel TOS dus best veel voorkomt, krijgen lang niet alle kinderen met TOS begeleiding. Dat komt omdat het nog vaak niet wordt herkend en omdat de criteria om in aanmerking te komen voor deze hulp streng zijn.

Zorg & Onderwijs

De logopedist behandelt spraak- en taalproblemen bij kinderen. Bij onvoldoende vorderingen of zeer ernstige problemen kan een kind extra hulp krijgen. Zorg kan bestaan uit een behandelgroep, maar ook ambulante behandeling op de kinderopvang en/of in het gezin.

Voor kinderen ouder dan vier jaar kan een onderwijsarrangement worden aangevraagd. Dit wordt dan aangeboden in het regulier onderwijs of in het speciaal onderwijs. De zwaarte van het onderwijsarrangement hangt af van de onderwijsbehoefte van de leerling en de ondersteuningsbehoefte van de reguliere school. Voor plaatsing in een behandelgroep en het verkrijgen van een onderwijsarrangement is een indicatie nodig.

Cluster 2

Ons land telt 45 scholen voor kinderen die een taalontwikkelingsstoornis hebben of doof of slechthorend zijn. De Koninklijke Auris Groep verzorgt onderwijs en zorg aan deze doelgroepen en heeft 20 scholen (waarvan 3 met het predicaat excellent), 13 behandellocaties, 3 Audiologische Centra en 4 diensten voor het leveren van begeleiding in het regulier onderwijs. In Nederland zijn de scholen voor cluster 2 verenigd in brancheorganisatie Siméa. Kijk op www.elkaarverstaan.nu voor meer informatie.